

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2020 rok wraz z przedstawieniem potrzeb związanych z realizacją zadań

Podstawa prawna: art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j . Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.)

Wstęp

Lokalne samorządy odpowiadają za stworzenie oraz funkcjonowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Jest to zadanie niezwykle istotne, a jego realizacja przyczynia się nie tylko do wsparcia poszczególnych rodzin, ale i wzmacniania więzi w całym społeczeństwie.

Rodzina jest podstawą życia społecznego, stąd też intencją ustawodawcy było stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu pomocy dziecku i jego rodzinie (ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej). W ramach tegoż systemu gminy zobowiązane są do uchwalania i realizacji 3 – letnich programów wspierania rodziny, w ramach których wyznaczane są nadrzędne kierunki działań w ujęciu systemowym.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który zobowiązuje Burmistrza Miasta do złożenia Radzie Gminy w terminie do dnia 31 marca każdego roku rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb w tym zakresie.

Zgodnie z ww. ustawą do zadań własnych Gminy należy :

1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - 1) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - 2) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - 3) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
4. Finansowanie:
 - 1) podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny,
 - 2) kosztów związanych z udzieleniem pomocy o której mowa w art. 29 ust. 2 ponoszonych przez rodziny wspierające.
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka. placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego o którym mowa w art. 187 ust. 3.
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy.

I. Realizacja zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W poniższej części sprawozdania została omówiona realizacja poszczególnych zadań własnych Gminy wynikających z przedmiotowej ustawy. Zadania realizowane są m.in. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Miejską Świetlicę Profilaktyczną w Suchej Beskidzkiej.

1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich Gminnych Programów Wspierania Rodziny

W roku ubiegłym lokalnie obowiązujący był Program Wspierania Rodziny dla Gminy Sucha Beskidzka na lata 2018 – 2020, przyjęty Uchwałą nr XXXVII/304/2018 Rady Miejskiej w Suchej Beskidzkiej z dnia 27 lutego 2018 r. Ocena programu za 2020 rok zawarta została w części II sprawozdania.

W celu zapewnienia ciągłości realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny Uchwałą Nr XXII/184/2020 Rady Miasta Sucha Beskidzka z dnia 30 listopada 2020 r. przyjęto Program Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2021 – 2023.

2. Tworzenie możliwości i finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny

W ubiegłym roku, z uwagi na sytuację związaną z pandemią koronawirusa Sars-CoV-2 podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny było utrudnione. Mimo wszystko, w okresie, w którym wznowiona została działalność placówek i instytucji edukacyjnych z wykorzystaniem komunikacji online, asystent rodziny uczestniczył zrealizował następujące tematy szkoleń:

1. „Szkolenie online: Tworzenie teczki asystenta rodziny w czasie pandemii – dokumentacja z pracy asystenta rodziny”;
2. „Coaching grupowy online realizowany przez ROPS w Krakowie – wzmocnienie i rozwój umiejętności nawiązywania i utrzymywania relacji z rodzina w kryzysie, objętą wsparciem asystenta rodziny”;

Łączny koszt szkoleń: 150,00 zł

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

- 1) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Gmina Sucha Beskidzka zapewnia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze wsparcie i pomoc asystenta rodziny. W 2020 roku asystent rodziny pracował z 15 rodzinami. Asystent zatrudniony jest na umowę o pracę na pełny etat, finansowany ze środków własnych Gminy. W 2020 r. w ramach Resortowego Programu "Asystent Rodziny na rok 2020" uzyskano

dofinansowanie w wysokości 1.700,00 zł, z przeznaczeniem na jednorazowy dodatek do wynagrodzenia za realizację wsparcia, o którym mowa w art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz pozostawanie w gotowości do realizacji wsparcia dla kobiet i rodzin wynikających z art. 8 ust 2 i 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, w okresie zwalczania pandemii COVID – 19 dla asystenta rodziny za pracę podczas pandemii koronawirusa.

Wydatki na wynagrodzenie asystenta rodziny wraz z pochodnymi w 2020 roku przedstawia poniższa tabela:

Wydatki na wynagrodzenie asystenta rodziny wraz z pochodnymi w zł, z tego:		Kwota	%
		49.761,77 zł	100
1	Finansowane z budżetu gminy	47.727,38 zł	96
2	Finansowane z innych źródeł w tym:	2.034,39 zł	4
2.1	w ramach Programu MRPiPS	2.034,93 zł	4

Rodziny z terenu Miasta Sucha Beskidzka, w tym przeżywające trudności opiekuńczo - wychowawcze miały w 2020 roku zapewniony dostęp do specjalistycznego poradnictwa poprzez możliwość korzystania z oferty Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Makowie Podhalańskim (pomoc psychologiczna, terapeutyczna, diagnoza trudności szkolnych).

Ponadto w ramach porozumienia zawartego pomiędzy Powiatem Suskim a Gminą Sucha Beskidzka w 2020 roku rodziny miały zapewniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego, pomocy psychologicznej, poradnictwa pedagogicznego, poradnictwa rodzinnego, mediacji, grup wsparcia, warsztatów dla rodziców, zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży świadczonych przez Zespół Interwencji Kryzysowej działający w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suchoj Beskidzkiej.

W ramach działań własnych związanych z realizowanym w Gminie projektem „Nowe horyzonty”, dofinansowanym ze środków EFS, podjęto takie działania jak Indywidualne Poradnictwo Psychologiczne dla osób dorosłych i dla dzieci, a także Indywidualne treningi kompetencji rodzicielskich.

- 2) Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających oraz finansowanie kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ponoszonych przez rodziny wspierające

Gmina podejmuje działania w celu tworzenia warunków do rozwoju rodzin wspierających. Prowadzona jest kampania informacyjna w zakresie możliwości pełnienia funkcji rodzin wspierających. Do chwili obecnej nie było zgłoszeń osób chętnych do skorzystania z usługi oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej.

- 3) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

Na terenie Gminy Sucha Beskidzka funkcjonuje publiczna placówka wsparcia dziennego – Miejska Świetlica Profilaktyczna. Placówka ta jest jednostką organizacyjną gminy. Zlokalizowana jest w budynku przy ul. Handlowej 2. Opieką świetlicy objętych jest 50 dzieci. Szczegółowe informacje dotyczące działalności placówki przedstawiane są w corocznym sprawozdaniu z działalności Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej w Suchoj Beskidzkiej przez Kierownika jednostki.

Wydatki związane z działalnością placówki wyniosły w 2020 roku 243.073,75 zł. Należy jednak zwrócić uwagę, iż z powodu obowiązujących przez znaczną część roku decyzji Wojewody dot. ograniczenia funkcjonowania placówek wsparcia dziennego, Miejska Świetlica Profilaktyczna była przez kilka miesięcy nieczynna.

4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka. placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Ponadto zgodnie z art. 191 ust. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej również ponosi wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 roku w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej od 1 czerwca 2018 roku koszt utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej wynosi 694,00 zł, a w rodzinie zastępczej zawodowej oraz rodzinnym domu dziecka - 1.052,00 zł.

W 2020 roku średniomiesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówce – opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego prowadzonej przez powiat suski (Dom Dziecka im. Bł. Celestyny Faron w Łętowni) wynosiły 2.768,15 zł.

Wydatki poniesione w 2020 roku za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych:

Rodzaj placówki	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Koszt Gminy	% odpłatności
Rodziny zastępcze w tym :	8	30.992,18 zł	6 dzieci - 50 % 2 dzieci – 10 %
spokrewnione	6	19.538,68 zł	5 dzieci - 50 % 1 dziecko – 10 %
niespokrewnione	2	11.453,50 zł	1 dziecko – 50 % 1 dziecko – 10 %
Placówki opiekuńczo wychowawcze	0	0,00 zł	-
Razem	8	30.992,18 zł	6 dzieci - 50 % 2 dzieci - 10 %

5. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego o którym mowa w art. 187 ust. 3

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w imieniu Gminy Sucha Beskidzka sporządzał półroczne sprawozdania rzeczowo – finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywał Wojewodzie Małopolskiemu w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego. Sprawozdania zostały przekazane zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

6. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze prowadzony był poprzez wizyty w środowisku oraz kontakty telefoniczne przez pracowników socjalnych, asystentów, współpracę z jednostkami administracji samorządowej oraz innymi podmiotami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny m.in. z placówkami oświatowymi, Miejską Świetlicą Profilaktyczną, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, Kuratorami Sądowymi, Miejską Przychodnią Zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Zespołem Interwencji Kryzysowej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, przedstawicielami samorządu, radnymi.

Asystent rodziny pozostaje w gotowości do realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”. W 2020 roku, z uwagi na brak zgłoszeń, nie udzielano wsparcia finansowego, o którym mówi w/w ustawa.

II. Ocena Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2020 rok

Głównym celem programu było wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, prowadzące do przywrócenia zdolności prawidłowego funkcjonowania. Założono, iż osiągnięcie celu głównego przybliży realizacja pięciu celów szczegółowych, tj.:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny;
2. Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowej w rodzinach;
3. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin;
4. Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży;
5. Podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz powrotu dzieci do rodziny biologicznej;

Poniżej opisano sposób realizacji zadań, w ramach zdefiniowanych celów szczegółowych, wraz z przedstawieniem dalszych potrzeb związanych z realizacją zadań.

Cel szczegółowy nr 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ
<ul style="list-style-type: none">• Bieżące informowanie o możliwych formach wsparcia dla rodzin z dziećmi, realizowane przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej w formie kontaktów bezpośrednich i porad telefonicznych;• Zamieszczanie informacji o dostępnych formach wsparcia na tablicy informacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w zakładce „MOPS” oficjalnego serwisu internetowego Urzędu Miasta Sucha Beskidzka (Dobry Start, Fundusz Alimentacyjny, Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, Specjalny zasiłek opiekuńczy, Świadczenie pielęgnacyjne, Świadczenie rodzicielskie, Świadczenie wychowawcze 500+, Zasiłek pielęgnacyjny, Zasiłek Rodzinny, Karta Dużej Rodziny), w zakładce „Informacje i komunikaty” (m.in. stypendia szkolne, projekt unijny) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej (świadczenia pieniężne i niepieniężne wynikające z ustawy o pomocy społecznej);• Udzielanie należnych świadczeń rodzinom wychowującym dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami, realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej. W odniesieniu wyłącznie do rodzin objętych asystenturą rodziny można przytoczyć następujące dane dotyczące przyznanych świadczeń:<ul style="list-style-type: none">– Zasiłki okresowe - 5 rodzin– Zasiłki celowe - 3 rodziny– Specjalny zasiłek celowy - 2 rodziny– Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności - 6 rodzin dla 15 osób łącznie– Gorące posiłki - 3 rodziny dla 7 osób łącznie– Dodatek mieszkaniowy -2 rodziny– Świadczenia rodzinne – 12 rodzin– Zasiłek pielęgnacyjny – 2 rodziny– Pomoc materialna o charakterze socjalnym – Stypendia szkolne – 2 rodziny dla 4 osób łącznie– Ponadto rodziny objęte są wsparciem finansowym świadczenia „500+” oraz świadczenia „Dobry Start” w wysokości 300 zł.

- Dożywianie dzieci w szkołach w ramach programu wieloletniego „Posiłki w szkole i w domu” – w okresie pandemii i zamknięcia szkół sprawnie przeprowadzono zmiany przyznanych świadczeń z opłaty obiadów na świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności. Dodatkowo w pierwszych miesiącach pandemii pracownicy socjalni zajmowali się rozwożeniem żywności do potrzebujących rodzin, a w ciągu całego roku wydawali skierowania do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020;
- Zgodnie z pojawiającymi się potrzebami zapewniana była pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie, realizowana m.in. przez Zespół Interdyscyplinarny (7 spotkań w 2020 r.), powoływane Grupy Robocze, pracownika socjalnego w Punkcie Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie oraz przez Zespół Interwencji Kryzysowej. Asystent rodziny brał udział w 16 posiedzeniach grup roboczych, a procedura „Niebieskie Karty” była prowadzona w ubiegłym roku ogółem w 3 rodzinach objętych asystenturą;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał decyzje przyznające pomoc materialną o charakterze socjalnym – stypendium szkolne. Na rok szkolny 2020/2021 za okres od września do grudnia 2020 r. wydano decyzje dla 33 uczniów;

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ

- Poszerzenie i ujednoczenie przekazu informacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suchoj Beskidzkiej w kontekście możliwych form wsparcia i pomocy poprzez stworzenie strony internetowej instytucji;
- Kontynuacja działalności MOPS w zakresie przyznawania należnych świadczeń dla rodzin wychowujących dzieci oraz przyznawania pomocy materialnej o charakterze socjalnym – stypendiów szkolnych.
- Kontynuacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie

Cel szczegółowy nr 2: Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowej w rodzinach

SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ

- Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej poprzez zapewnienie wsparcia asystenta rodziny. W 2020 roku asystent pracował z 15 rodzinami, w których łącznie wychowywało się 37 dzieci małoletnich. Każda rodzina wymagała podejścia zindywidualizowanego. Praca odbywała się w środowisku rodziny, bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę. Najczęściej wskazanym miejscem spotkań z rodziną, poza miejscem zamieszkania, był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, gdzie asystent dysponuje oddzielnym pomieszczeniem, tworząc w ten sposób przyjazną, dyskretną atmosferę;
- Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, realizowane przez bieżącą pracę pracowników socjalnych, asystenta rodziny czy pracowników oświaty;
- Zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego rodzinom i dzieciom – m.in. w ramach realizowanego projektu „Nowe horyzonty”, dofinansowanego ze środków EFS. W 2020 roku, pomimo utrudnień związanych z pandemią koronawirusa, podjęto takie działania jak Indywidualne Poradnictwo Psychologiczne dla osób dorosłych i dla dzieci, Indywidualne treningi kompetencji

rodzicielskich, Indywidualne treningi psychologiczne radzenia sobie ze stresem, Zajęcia relaksacyjne dla dzieci, Zajęcia ruchowe z elementami Integracji Sensorycznej dla dzieci, Rehabilitacja dla osób dorosłych i dzieci czy Kurs prawa jazdy kat. B. Z kolei rodzinom nie biorącym udziału w projekcie zapewniona była pomoc socjalna, terapeutyczna, psychologiczna, oraz wsparcie asystenta rodziny przy współpracy z placówkami oświatowymi, Zespołem Interwencji Kryzysowej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Poradnią Zdrowia Psychologii Klinicznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, Kuratorami sądowymi, Stowarzyszeniem „Pomocna Dłoń”, Miejską Świetlicą Profilaktyczną, Okręgowym Ośrodkiem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem. Budżet gminy finansuje działanie Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu.

- Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnie z normami i wartościami społecznymi. Asystent rodziny realizuje pracę socjalno – wychowawczą z elementami terapii. Głównym jego zadaniem jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez tzw. „małe kroki”. Asystent rodziny przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa, pedagogizacji i edukacji, terapii i mediacji, wsparcia instrumentalnego, rzeczowego, działań pośrednich poprzez współpracę instytucjonalną na rzecz rodzin;
- Opracowanie i realizacja planu pracy z każdą rodziną objętą wsparciem asystenta. Asystent rodziny w procesie oceny środowiska wychowawczego rozpoznaje dążenia, potrzeby, mocne i słabe strony rodziny oraz szersze układy społeczne, w których rodzina jest zlokalizowana, jak i czynniki zagrożenia dla rozwoju dziecka w rodzinie. Taki charakter pracy pozwala na uzyskanie istotnych informacji na temat zasobów jak i opis problemów rodziny, w ramach którego asystent opracowuje plan pracy w porozumieniu z rodziną, pracownikiem socjalnym oraz koordynatorem pieczy zastępczej.
- Udział asystenta rodziny w szkoleniach. W 2020 r., asystent zrealizował następujące tematy szkoleń: „Szkolenie online: tworzenie teczek asystenta rodziny w czasie pandemii – dokumentacja z pracy asystenta rodziny”, „Coaching grupowy online realizowany przez ROPS w Krakowie – wzmocnienie i rozwój umiejętności nawiązywania i utrzymywania relacji z rodziną w kryzysie, objętą wsparciem asystenta rodziny”;
- Motywowanie członków rodzin do aktywności zawodowej, w tym do podnoszenia kwalifikacji zawodowych realizowana przez bieżącą pracę pracowników socjalnych i asystenta rodziny, również w ramach projektu unijnego „Nowe horyzonty”. Należy jednak zauważyć, że z uwagi na stan pandemii i obowiązujące przez znaczną część roku 2020 decyzje wojewody o wstrzymaniu działalności Klubów Integracji Społecznej, działalność tej jednostki w ramach struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej była mocno ograniczona;

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ

- Kontynuacja pracy asystenta rodziny w wymiarze 1 pełnego etatu;
- Zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny,
- Kontynuacja monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej;
- Dalsze wykorzystywanie możliwości jakie daje realizacja projektu dofinansowanego z EFS w kontekście zapewnienia specjalistycznego wsparcia dla rodzin z dziećmi;
- Kontynuacja działalności Klubu Integracji Społecznej w 2021 roku;

Cel szczegółowy nr 3: Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin

SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ

- Koordynacja działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących działania na rzecz dzieci i młodzieży. W 2020 r. różnego rodzaju instytucje, placówki, organizacje udzielały porad i prowadziły terapię w formie stacjonarnej oraz telefonicznej. Okres pandemii spowodował reorganizację działań wszystkich instytucji pomocowych, udzielających wsparcia zwłaszcza rodzinom z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi;
- Dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne. W 2020 roku Asystent rodziny realizował swoje działania dla części rodzin objętych wsparciem w oparciu o innowacyjne, autorskie narzędzie pracy, którym był Zespół Multiprofesjonalny. Polega on na współpracy osób reprezentujących określone służby społeczne, stosowanie do zidentyfikowanych potrzeb i problemów rodzinnych. Dzięki zastosowaniu tej metody zwiększa się szansa na adekwatne zaplanowanie i realizację pomocy dla rodziny, uniknięcie dublowania się form wsparcia oraz skuteczne osiągnięcie rodziny i celów wskazanych przez instytucje zewnętrzne;
- Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przez pracowników socjalnych. Podczas wizyt w środowiskach pracownicy socjalni dokonują oceny sytuacji klientów pod kątem warunków rodzinnych, w tym opiekuńczo – wychowawczych, zawodowych, mieszkaniowych czy zdrowotnych. Głównym narzędziem wykorzystywanym w tym obszarze jest arkusz wywiadu środowiskowego;

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ

- Dążenie do ciągłego pogłębiania współpracy pomiędzy specjalistami zajmującymi się pracą z dzieckiem i rodziną z ramienia różnych instytucji;
- Usankcjonowanie Zespołu Multiprofesjonalnego jako nowatorskiego narzędzia pracy socjalnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Suchoj Beskidzkiej, po zweryfikowaniu jego przydatności i trafności;
- Wprowadzenie do użytku przez pracowników socjalnych nowych narzędzi zgodnych ze standardami pracy socjalnej w obszarze rozpoznania sytuacji klientów;

Cel szczegółowy nr 4: Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży

SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ
<ul style="list-style-type: none">• Finansowanie działalności Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej, która jest wsparciem dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Spełnia ona rolę placówki opiekuńczo – wychowawczej wsparcia dziennego. W świetlicy realizowane są zajęcia ogólnorozwojowe, komputerowe, plastyczne, teatralne, sportowe, kulinarne oraz pomoc w nauce. Wszystkie w/w zajęcia wpływają bardzo korzystnie na potrzeby rozwojowe dziecka oraz pełnią rolę wychowawczą, która częstokroć w rodzinach z trudnościami rodzicielskimi jest zaniedbana. W 2020 roku Świetlica Profilaktyczna liczyła 5 wychowanków z rodzin objętych asystenturą rodziny;• Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii, realizowane poprzez bieżącą pracę pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;• Kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;• Uchwalenie i realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ
<ul style="list-style-type: none">○ Kontynuacja działalności Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej oraz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;○ Kontynuacja działań z obszaru monitorowania środowisk zagrożonych uzależnieniami i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021;

Cel szczegółowy nr 5: Podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz powrotu dzieci do rodziny biologicznej;

SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ
<ul style="list-style-type: none">• Wsparcie ze strony asystenta rodziny, którego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziców. Praca Asystenta ma szeroki zasięg pomocy i wsparcia rodzinom wykazującym niewydolność opiekuńczo - wychowawczą, w szczególności dla rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej. W 2020 roku spośród rodzin objętych asystenturą wykazano dwoje dzieci pozostające w pieczy zastępczej; w tym: w rodzinach zastępczych – 1 dziecko, w pogotowiu opiekuńczym – 1 dziecko. Asystent Rodziny podejmuje szereg czynności, działań z rodzinami biologicznym w celu możliwości powrotu dzieci do środowiska rodzinnego, w przypadku 1 rodziny matka biologiczna zrzekła się praw rodzicielskich do dziecka, co umożliwiło rozpoczęcie procesu adopcyjnego.• Praca Asystenta Rodziny wymaga indywidualnego czasu pracy oraz tempa dostosowanego do każdej rodziny, co niejednokrotnie wiąże się z kilkuletnim okresem pracy z daną rodziną. Zmiany jakie zachodzą w rodzinach są dostrzegane w ich działaniach, w roku 2020 asystent zakończył pracę z 2 rodzinami, wprowadzając monitoring w wymiarze trzech miesięcy, co pozwoli ocenić samodzielne funkcjonowanie rodziny poprzez obserwację środowiska rodzinnego oraz współpracę instytucji pomocowych. Rodziny te otoczone były

wszechstronną opieką, miały możliwość skorzystania z w/w szerokiej oferty instytucjonalnej. Podmioty realizujące zadania w tym zakresie dołożyły wszelkich starań aby zmotywować rodziny do aktywnego zaangażowania we współpracę jak i zmiany postaw rodzicielskich tak aby dzieci mogły pozostawać w rodzinie biologicznej.

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ

- Kontynuacja działań podejmowanych w szczególności przez asystenta rodziny, mających na celu powrót dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych;
- Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówce opiekuńczo – wychowawczej;
- Kontynuacja tworzenia warunków do funkcjonowania rodzin wspierających;

Podsumowanie

Należy zauważyć, że wszystkie podejmowane działania, w mniejszym lub w większym stopniu, wpływają na poprawę sytuacji opiekuńczo – wychowawczej suskich rodzin co przedkłada się na lepsze funkcjonowanie rodziny, a w szczególności dzieci. Pomimo trudnego okresu jakim był rok 2020 ze względu na panującą pandemię koronawirusa Sars-CoV-2, specjaliści zajmujący się pracą z dzieckiem i rodziną dołożyli wszelkich starań aby oferowane wsparcie miało adekwatny wymiar, było trafne i skuteczne.

W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Środki przeznaczone na realizację działań ujmowane są w planach finansowych poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy Sucha Beskidzka.

Sucha Beskidzka, 15.02.2021 r.

Załącznik nr 1: Liczba rodzin z objętych wsparciem asystenta rodziny korzystających z pomocy specjalistów na terenie Gmina Sucha Beskidzka w 2020 r.:

Instytucja	Forma wsparcia	Liczba dorosłych członków rodziny	Liczba dzieci
ZIK	Warsztaty podnoszące kompetencje rodzicielskie/ forma indywidualna/ grupowa	2	0
	Poradnictwo rodzinne	1	0
	Poradnictwo psychologiczne/konsultacja	2	0
	Socjoterapia	0	2
	Warsztaty i treningi w ramach oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych	1	0
ZOZ	Poradnia zdrowia psychicznego	1	1
ZOZ	Poradnia Psychologii klinicznej	1	0
Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”	Terapia dla osób uzależnionych od alkoholu	2	0
Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Terapia psychologiczna	0	3
	Terapia logopedyczna	0	2
	Terapia pedagogiczna	0	2

Załącznik nr 2: Wykaz obszarów działania Asystenta Rodziny z rodzinami z niewydolnością opiekuńczo – wychowawczą:

Lp.	Obszary pracy Asystenta Rodziny
1	Relacje w rodzinie – trudności komunikacyjne; interpersonalne/ intrapersonalne
2	Wzmocnienie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych – style, postawy i metody wychowawcze, trudności/zaburzenia w zachowaniu
3	Realizowanie obowiązku szkolnego przez małoletnie dzieci – wyniki w nauce, frekwencja, absencja, współpraca rodziców ze szkołą, poziom zaangażowania rodziców w sprawy edukacji
4	Umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego; poradnictwa, treningi oraz racjonalność w zarządzaniu budżetem domowym
5	Warunki socjalno – bytowe rodziny; w tym dbałość o higienę i czystość mieszkania
6	Konflikty między rodzicami oraz dorosłymi członkami rodziny; rozkład, rozpad rodziny,
7	Uzależnienia w rodzinie
8	Przemoc w rodzinie Agresja /Konflikt
9	Zaniedbania opiekuńcze
10	Zaniedbania biologiczne
11	Zaniedbania emocjonalne